

koncepcja programowa konkursu „Dworzec Roku 2020”

Organizator i partnerzy

Pomysłodawcą i organizatorem konkursu „Dworzec roku” od początku jego istnienia jest Fundacja „Pro Kolej”. Inicjatywa wpisuje się w cele działania organizacji, do których należy m.in. promocja dobrych praktyk w zakresie jakości infrastruktury i inwestycji na kolei, kreowania pozytywnego wizerunku branży, ochrony praw pasażerów oraz publicznej prezentacji potencjału i potrzeb sektora transportu kolejowego. Partnerem obu zrealizowanych edycji konkursu była Fundacja Grupy PKP, która zaangażowała się w koordynację prac jury, przygotowanie nagród oraz promocję akcji w spółkach kolejowych.

W trzeciej edycji konkursu dworcowego organizatorzy oprócz Grupy PKP planują pozyskanie nowych partnerów instytucjonalnych i medialnych. Zaproszenia do objęcia inicjatywy patronatem honorowym skierowane zostaną m.in. do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, Prezesa Stowarzyszenia Architektów Polskich oraz Prezesa Towarzystwa Urbanistów Polskich. Porozumienia o współpracy przygotowane zostaną również dla wybranych mediów – w tym prasy i portali kolejowych oraz architektonicznych.

Założenia konkursu

W połowie 2017 r. Fundacja „Pro Kolej”, w ramach rozwijania współpracy i wymiany opinii pomiędzy podmiotami kolejowymi, a jej użytkownikami i społeczeństwem, zainicjowała prace nad szeroką kampanią społeczną promującą dobre praktyki w obszarze obsługi podróżnych korzystających z usług kolei. Po przeprowadzeniu rozeznania na poziomie krajowym i międzynarodowym stwierdzono, że po 1989 r. nie było w Polsce inicjatywy oceniającej standard dworców, natomiast w wybranych krajach europejskich rolę tę spełniają cykliczne konkursy pozwalające na promowanie dobrych przykładów i pozytywnego wizerunku wybranych obiektów.

Po podsumowaniu serii dyskusji i konsultacji z ekspertami i specjalistami zajmującymi się problematyką transportu publicznego potwierdzono, że uzasadnione jest przygotowanie podobnej akcji na obszarze Polski. Jednocześnie, ze względu na obszar zainteresowań Fundacji i konieczność ograniczenia – przynajmniej w pierwszym okresie – zakresu przedmiotowego uznano, że ograniczony konkurs dotyczył będzie transportu kolejowego, a nie całej komunikacji publicznej. Stąd zakres dalszych prac ograniczono do dworców czynnych, ale niekoniecznie pełniących funkcje wyłącznie kolejowe oraz w wybranych przypadkach dworców zaadaptowanych na nowe cele. W ten sposób powstała idea cyklicznego, odbywającego się raz w roku konkursu „Dworzec Roku” i pod koniec 2017 uruchomiono przygotowania do jego pierwszej edycji.

Aby zapewnić możliwie szeroki zasięg kampanii już na tym etapie zdecydowano, że podstawą wyboru zwycięzcy będą opinie podróżnych. Jednocześnie jednak, by nie utracić waloru edukacyjnego i potencjału wynikającego z możliwości promowania zwycięskich obiektów, jako przykładu dobrych praktyk uzgodniono, że w końcowych etapach głosy użytkowników zostaną wzbogacone przez niezależne Jury, składające się ze specjalistów oraz autorytetów zarówno związanych merytorycznie z przedmiotem konkursu, jak również oceniających kolej jedynie przez pryzmat użytkownika. W obu przypadkach założono, że członkowie Jury powinni cieszyć się powszechnym

autorytetem, a ich rozpoznawalność będzie dodatkowym atutem możliwym do wykorzystania w promocji samego konkursu, jak i szerzej idei poprawy standardów podróżowania koleją.

Pracując nad dokumentami stanowiącymi podstawę konkursu zdecydowano, że celem kampanii będzie z jednej strony szeroka weryfikacja opinii użytkowników dworców kolejowych i ich spostrzeżeń związanych z oczekiwaniem na pociąg, obsługą przed odjazdem i po przyjeździe. W kolejnych etapach związanych ze zgłaszaniem swoich propozycji do tytułu „Dworzec roku”, wyłanianiem finalistów, a następnie laureatów przyjęto formułę opartą na propagowaniu dobrych praktyk i promowaniu nowoczesnych i funkcjonalnych obiektów użyteczności publicznej.

Aby maksymalnie poszerzyć możliwości wyboru nie podlega ograniczeniu krąg podmiotów będących właścicielami dworców, które mogą być objęte konkursem (mogą to być pomioty kolejowe i niekolejowe, samorządy, właściciele prywatni). Jedyne wyłączenie dotyczyć będzie obiektów, które w poprzednich edycjach otrzymały tytuł zwycięzcy nagrody głównej lub nagrody publiczności.

Wizja konkursu

Konkurs na "Dworzec Roku" to inicjatywa pokazująca, że polski sektor kolejowy zmienia się na lepsze, inwestuje w standard obsługi podróżnych i aktywnie monitoruje opinie swoich klientów, stawiając ich potrzeby w centrum zainteresowania.

Otwarta formuła konkursu na najlepszy dworzec i możliwość wyboru co roku kolejnego obiektu zwraca uwagę na rozwój branży i pozwala na promocję dobrych praktyk do szerszego wykorzystania w wielu lokalizacjach. Stąd możliwość swobodnego zgłaszania wyróżniających się dworców jest dostępna nie tylko dla głównych użytkowników – czyli podróżnych – ale również wszystkich zainteresowanych: władz samorządowych, organizacji pozarządowych oraz turystycznych, pracowników i sympatyków kolei.

Cele konkursu

1. Zebranie opinii użytkowników dworców i katalogu obiektów cieszących się najlepszą opinią.
2. Identyfikacja najważniejszych oczekiwań podróżnych.
3. Stworzenie zbioru dobrych praktyk w zakresie obiektów obsługi podróżnych.
4. Wyróżnienie i promowanie obiektów wyróżniających się.
5. Popularyzacja wiedzy o inwestycjach kolejowych i poprawie standardu obsługi podróżnych.
6. Szeroka promocja transportu kolejowego i pozytywnych doświadczeń związanych z podróżą pociągiem.

Harmonogram i nagrody

Z założeń konkursu wynika, że jego zwycięzcami są budynki, budowle lub zespoły obiektów budowlanych, a nie osoby lub instytucje. W związku z tym nagrody konkursowe nie mają charakteru finansowego ani materialnego – ale honorowy. Aby jednak podkreślić fakt zwycięstwa (ew. wyróżnienia) poza podaniem do publicznej wiadomości nazwy/lokalizacji zwycięzcy, po uzyskaniu zgody właściciela w przestrzeni dworca umieszczana jest tablica pamiątkowa. W prostej formie informuje ona o przyznanym tytule, edycji (roku) i organizatorach konkursu:

etap I - Zebranie propozycji dworców w III edycji konkursu

- Uruchomienie formularza zgłoszeń
- akcja promująca konkurs,
- kampania w mediach i *social media*
- mailing do zarządców dworców i samorządów

Etap II - Wybór grupy dworców do audytów

- weryfikacja zgłoszeń pod kątem kryteriów regulaminowych
- ocena ilościowa i merytoryczna propozycji
- wybór obiektów do przeprowadzenia audytów
- audyty 20 lokalizacji
- research opinii o audytowanych dworcach

Etap III - Nominacje do finału i głosowania

- ocena i porównanie dworców na podstawie mat. z audytu
- wybór 10 najwyżżej ocenionych obiektów
- prezentacja listy 10 finalistów konkursu

Wybór laureata nagrody głównej

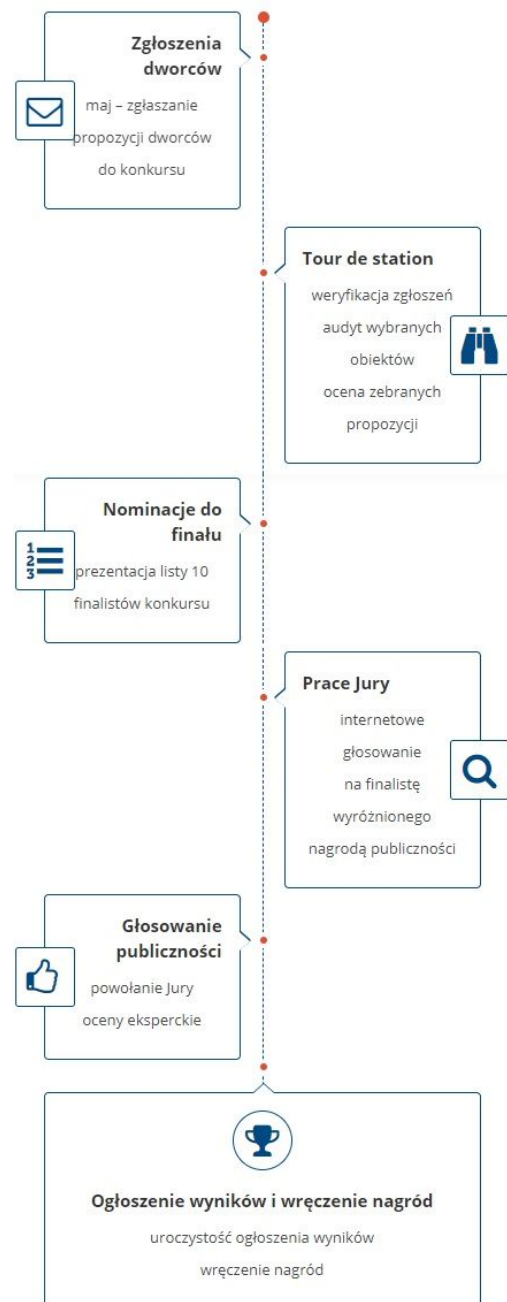
- powołanie jury konkursowego
- przekazanie informacji o nominowanych dworcach
- organizacja spotkania Jury, głosowanie, wybór zwycięzcy

Wybór laureata nagrody publiczności

- uruchomienie głosowania internetowego
- akcja promująca konkurs i kampania w *social media*
- obliczenie ilości głosów i wybór zwycięzcy

Etap IV Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród

- uhonorowanie laureatów
- przygotowanie tablic pamiątkowych
- organizacja uroczystości odsłonięcia tablic pamiątkowych

Edycja 2018

Pierwszą edycję konkursu „Dworzec Roku” przeprowadzono w 2018 r. Spośród 32 dworców zgłoszonych za pośrednictwem strony internetowej do audytów zakwalifikowano 21. Po weryfikacji ich rzeczywistego stanu i opinii użytkowników do finałowej 10 zakwalifikowane zostały: Bielsko Biała, Bydgoszcz Główna, Gdynia Główna, Kartuzy, Katowice, Tarnów, Toruń Główny, Warszawa Centralna, Wągrowiec oraz Wrocław Główny.

Zgodnie z założeniami konkurs rozstrzygnęło niezależne jury w składzie: dr hab. inż. arch. Jacek Wesołowski – kierownik Zakładu Projektowania Urbanistycznego w Instytucie Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej, Jolanta Kramarz – prezeska i fundatorka Fundacji Vis Maior, Andrew Goltz z British-Polish Railway and Industrial Heritage Partnership, Katarzyna Kapczyńska – dziennikarka Pulsu Biznesu oraz Anna Popek – dziennikarka telewizyjna. Na posiedzeniu 02.12.2018 r. w Warszawie jurorzy zgodnie zdecydowali, że nagrodę główną otrzyma dworzec w Wągrowcu.

Równoległe z konkursem głównym przeprowadzone zostało głosowanie internetowe, w którym udział wzięło 4,9 tys. osób. Po podsumowaniu wyników nagrodę publiczności otrzymał dworzec w Kartuzach, który zdobył 1,7 tys. głosów – wyprzedzając Bydgoszcz Główną (0,8 tys. gł.) oraz Wągrowiec (0,6 tys. gł.).

Zgodnie z danymi z monitoringu mediów łączny zasięg medialny konkursu osiągnął w 2018 r. 1 044 137 osób.

Edycja 2019

Druga edycja konkursu została zainaugurowana we wrześniu 2019 r. Na etapie zbierania zgłoszeń wpłynęło 148 propozycji, odnoszących się do 60 obiektów. Ostatecznie, po weryfikacji do audytów zakwalifikowano 22, a w finałowej dziesiątce znalazły się: Bydgoszcz Główna, Jarocin, Katowice, Kraków Główny, Olsztyn Zachodni, Ruda Śląska Chebzie, Tarnów, Warszawa Centralna, Wodzisław Śląski oraz Wrocław Główny.

Podobnie jak w poprzedniej edycji do jury drugiej edycji konkursu dworcowego zaproszono osoby rozpoznawalne, cieszące się autorytetem i związane z architekturą, transportem, historią kolei oraz mediami. W 2019 r. gronie tym znaleźli się: Beata Chmielowska-Olech – dziennikarka telewizyjna, Radosław Karwicki – dziennikarz Raportu Kolejowego, Joanna Marcinkowska – Rzecznik Praw Pasażerów UTK, Andrzej Paszke – hobbysta, autor książek o historii kolei, Daniel Załuski – prof. Politechniki Gdańskiej, specjalista z zakresu węzłów przesiadkowych. Zwycięzcą nagrody głównej w 2019 r. został dworzec Ruda (Śląska) Chebzie.

Równoległe z konkursem głównym przeprowadzone zostało głosowanie internetowe, w którym udział wzięło prawie 3,2 tys. osób. Nagrodę publiczności w II edycji konkursu otrzymał dworzec w Tarnowie który na który oddano łącznie ponad 1,6 tys. Głosów. Kolejne miejsca zajęły natomiast Wodzisław Śląski (0,8 tys. gł.) oraz Wrocław Główny (0,5 tys. gł.).

DWORZEC ROKU 2019 NAGRODA GŁÓWNA

DWORZEC ROKU 2019 NAGRODA PUBLICZNOŚCI

Szacowany przez organizatorów łączny zasięg medialny konkursu w 2019 osiągnął poziom ok. 250 tys. osób. Na wynik ten złożyły się zarówno osoby bezpośrednio zaangażowane w głosowanie (4 tys. os.), użytkownicy strony internetowej i profili w mediach społecznościowych (125,5 tys. os.) oraz czytelnicy prasy, portali informacyjnych oraz radiosłuchacze i widzowie TV (120 tys. os.).